

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת קטי קטרין שטרית

פ/25/6202

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – מכירה ישירה של תוצרת חקלאית), התשפ"ו–2025

1. תיקון התוספת הראשונה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965¹, בתוספת הראשונה, בסעיף 7, לתוספת הראשונה במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב) בסעיף זה –

”החקלאי” – בעל הזכות בקרקע חקלאית המגדל בקרקע תוצרת חקלאית;

”מטרה לא חקלאית” – בנייה או שימוש בקרקע שאינם דרושים במישרין לייצור חקלאי לעיבוד חקלאי של האדמה, לגידול בעלי חיים או למכירת מלאי תוצרת חקלאית;

”מכירת תוצרת חקלאית” – מכירת תוצרת חקלאית גולמית וטרייה של פירות וירקות מגידוליו של החקלאי בקרקע חקלאית שהוא בעל הזכויות בה או מגידוליהם של החקלאים האחרים מאותו היישוב או מיישובים סמוכים, איתם התאגד לשם מכירת התוצרת החקלאית כאמור, ובלבד שהשטח שבו נעשה שימוש לצורך המכירה לא יעלה על 50 מ”ר או על אחוז וחצי משטחה הרשום של הקרקע החקלאית בה מבוצעת המכירה, הגדול מבניהם.”

דברי הסבר

מטרתה של הצעת החוק היא לתת עיגון חוקי למכירה ישירה של תוצרת חקלאית טרייה של פירות וירקות אשר גודלו בחלקה החקלאית שהיא בחזקת החקלאי, וכן לאפשר מכירה משותפת של תוצרת

¹ ס”ח התשכ”ה, עמ’ 307.

חקלאית טרייה בחזקה האמורה של החקלאי יחד עם חקלאים נוספים שהתאגדו לשם המכירה. התופעה של מכירות ישירות מהחקלאי לצרכן התרחבה בשנים האחרונות כתגובת נגד שיווקית לפערי הכוחות ההולכים וגדלים של החקלאים מול הגורמים השונים הפועלים בשרשרת האספקה והשיווק של תוצרת חקלאית, ובפרט כתגובה למחירי התיווך המשמעותיים שהאחרונים לוקחים. נחיתותם היחסית של החקלאים בתמחור התוצרת החקלאית עליה הם עמלים יום וליל מובילה לכך שהחקלאות הישראלית הופכת לתחום הולך ונכחד, וזאת לצד עליה ניכרת ביוקר המחיה של הצרכן הישראלי שרוכש תוצרת חקלאית ברשתות השיווק.

לפיכך, מוצע לתקן סעיף 7 לתוספת הראשונה לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, אשר מגדיר את התנאים לשימוש בקרקע חקלאית למטרה לא חקלאית. התיקון המוצע מאפשר להחריג מההגדרה "מטרה לא חקלאית" את המכירה של התוצרת החקלאית על ידי חקלאי בודד או על ידי איגוד חקלאים. בכך תתאפשר מכירת התוצרת החקלאית בשטחו של החקלאי עד לתחום של 50 מ"ר או עד אחוז וחצי משטחה הרשום של הקרקע בה מבוצעת המכירה – הגדול מבניהם.

לאור העובדה שלרוב לכל חקלאי יש מגוון מוגבל של תוצרת חקלאית, מוצע לקבוע כי חקלאים יוכלו להתאגד לצורכי מכירת התוצרת המשותפת בשטח החקלאי של אחד מהם, כדי שהמכירה תהיה המגוונת יותר וכך כדאית לצרכן. באופן זה, האפשרות למכירה ישירה תהיה כדאית יותר ותוכל להגביר את התחרות בענף באופן משמעותי, שייטיב הן עם החקלאי והן עם הצרכן.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת מיכאל מרדכי ביטון ומופיד מרעי (פ/3185/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת מיכאל מרדכי ביטון (פ/1440/25), על ידי חבר הכנסת חמד עמאר וקבוצת חברי הכנסת (פ/5975/25) ועל ידי חבר הכנסת יוסף טייב (פ/6160/25).

הצעת החוק זהה לפ/6160/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ח בתשרי התשפ"ו (20.10.2025)